

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 Oslo
(høringsuttalelsen er avgitt digitalt på regjeringen.no)

Avdeling:
Myndighetskontakt

Kontaktperson:
Øystein Hoel
+47 415 58 458

Dato og referanse:
28. april 2016

Posten Norge AS
Konsernstab
Postboks 1500
NO-0001 Oslo

Besøksadresse:
Biskop Gunnerus gate 14A
Kundeservice: 04004
www.posten.no

Høring av delutredning 1 fra Hvitvaskingslovutvalget – innspill fra Posten Norge AS

Det vises til høringsbrev av 15. februar 2016 (sak 13/3769) hvor Finansdepartementet inviterer til synspunkter på delutredning 1 fra Hvitvaskingslovutvalget (NOU 2015:12 Ny lovgivning om tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering). Posten Norge AS (Posten) er av Samferdselsdepartementet gjort kjent med høringen ved brev av 7. mars og gir med dette sine merknader.

Posten har i mange år indirekte vært omfattet av hvitvaskingslovgivningen ved utføring av bank- og betalingstjenester i ekspedisjonsnett¹, gjennom agentavtale med DNB ASA, samt ved utlevering av PUM (Personlig Utleverings Mottakingsbevis).

Da ny lov om tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering ble vedtatt av Stortinget i 2009, ble også formidling av verdibrev omfattet. Lovens bestemmelser gjelder verdibrev som mistenkes å ha tilknytning til utbytte av straffbar handling eller finansiering av terrorisme.

Utredningen berører således Posten ved at formidling av verdisendinger (verdibrev) er rapporteringspliktig etter hvitvaskingsloven. Utvalget gir i kapittel 1.1.3 sine merknader til mandatet for utredningen. Her fremkommer blant annet følgende (side 8, første spalte):

«Det føres ikke tilsyn med postoperatører ved formidling av verdisendinger, som er rapporteringspliktige etter en særnorsk regulering i hvitvaskingsloven § 4 første ledd nr. 10. Norge er ikke forpliktet til å opprette en tilsynsordning for denne gruppen, fordi verken FATFs anbefalinger eller fjerde hvitvaskingsdirektiv omfatter postoperatører.»

Utvalget konkluderer i kapittel 4.5.7 som følger:

«Verken direktivet eller FATFs anbefalinger krever således at hvitvaskingsreglene skal gjelde ved formidling av verdisendinger. Norge er derfor ikke forpliktet til å opprette en tilsynsordning for denne gruppen. Etter utvalgets syn bør det vurderes om det er behov for å gi hvitvaskingsloven anvendelse for postoperatører eller ikke. Dette vil utvalget gjøre i andre delutredning, hvor det foretas en samlet vurdering av hvitvaskingslovens virkeområde. På bakgrunn av at det er uklart om postoperatører vil være omfattet av loven, fremmer utvalget ikke forslag til tilsynsordning med denne gruppen nå.»

På denne bakgrunn ønsker Posten å gi sine innspill til utvalgets arbeid med andre delutredning på dette punkt.

¹ Postens ekspedisjonsnett omfatter landpostbud, Post i Butikk (PiB) og egendrevne postkontor og bedriftssentre.

Om verdisendinger (verdibrev)

I henhold til postloven § 7, punkt 4 skal Posten tilby formidling av verdisendinger inntil 2 kg, jf. også punkt 3.3 i Postens midlertidige konsesjon.² Samferdselsdepartementet har fra 1. april 2009 innvilget dispensasjon fra kravet om å formidle verdisendinger til utlandet. Dispensasjonen ble forlenget av departementet i brev datert 18. februar 2013. Til grunn for dispensasjonen ligger blant annet at verdisendinger som følge av markante endringer i etterspørselen er blitt en marginal tjeneste som det er kostbart å produsere, og at risikoen for tyveri og tap er stor for grensekryssende sendinger. Videre er pengeoverføringer ved bruk av bank- og betalingstjenester både enklere, mer effektive, tryggere for samfunnet og gir langt bedre muligheter for kontroll fra myndighetenes side.

Innenlands er volumet kraftig redusert fra nesten 15.000 verdisendinger i 2009 til i underkant av 4.000 sendinger i 2015. Posten erfarer at den kundegruppen som bruker tjenesten mest, er sølv-/gullmeder som sender smykker til reparasjon mv. Volumet fra utlandet har også gått betraktelig ned i perioden, fra i overkant av 5.000 verdisendinger i 2009 til om lag 3.400 sendinger i 2015.

Bør verdisendinger være underlagt rapporteringsplikt?

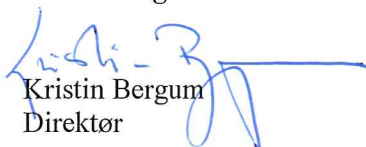
Hensikten med rapporteringsplikten som ble innført i 2009 for mistenkelige verdisendinger, er god, og Posten er grunnleggende positiv til tiltak som kan bekjempe hvitvasking og terrorfinansiering. Vi er likevel tvilende til om rapporteringsplikten for verdisendinger er et egnet og effektivt virkemiddel.

Som følge av den nye loven, utarbeidet og implementerte Posten i 2009 rutiner for å sikre etterlevelse. I et eget dokument er det beskrevet hvilke krav hvitvaskingsloven stiller dersom en verdisending gir grunn til mistanke om hvitvasking eller terrorfinansiering. Sentrale punkter er tatt inn i Postens sikkerhetsguide som finnes lett tilgjengelig for dem som jobber i ekspedisjonsnettlet, herunder ansatte ved Post i Butikk (PiB). Det ble også utarbeidet et eget skjema for rapportering av mistenkelige saker og utpekt en sikkerhetsansvarlig internt i Posten.

Siden den gang er det ikke rapportert noen mistenkelige tilfeller knyttet til verdisendinger. Dette på tross av at ansatte ved PiB'er og egendrevne postkontor ofte har god kjennskap til miljøer i sitt område, og at det rapporteres om hendelser som gjelder bank- og betalingstjenester. Posten antar at det er et sammensatt bilde av årsaker som her ligger bak. Som nevnt ovenfor har antallet verdisendinger som formidles av Posten blitt redusert over mange år og volumet er nå nede på et svært lavt nivå. Verdisendinger kan kun sendes innenlands og fra utlandet. Ettersom det ikke lenger er mulig å sende verdisendinger til utlandet, er trolig den største risikoen for misbruk fjernet. Dessuten er det vanskelig for en kundebehandler å vite om – eller ha mistanke til at – innholdet i en verdisending kan ha tilknytning til en kriminell handling.

Etter en samlet vurdering mener Posten at det ikke er behov for at hvitvaskingsloven fortsatt skal gjelde for postoperatører som formidler verdisendinger. Den gjeldende særnorske reguleringen har i beste fall hatt en preventiv effekt for avsendere som vurderer å benytte Postens tjenester i forbindelse med kriminelle handlinger. Etter det vi kjenner til er det ingen sammenlignbare land som har innført tilsvarende krav for postoperatører. Posten mener derfor at det er fullt ut forsvarlig å fjerne rapporteringsplikten og at det ikke vil ha negative konsekvenser av betydning for arbeidet med å bekjempe hvitvasking og terrorfinansiering.

Med vennlig hilsen

Kristin Bergum
Direktør

Kopi: Samferdselsdepartementet

² Fastsatt av Samferdselsdepartementet 23. desember 2015.